149

147

153

143

158

138

198

098

248

048

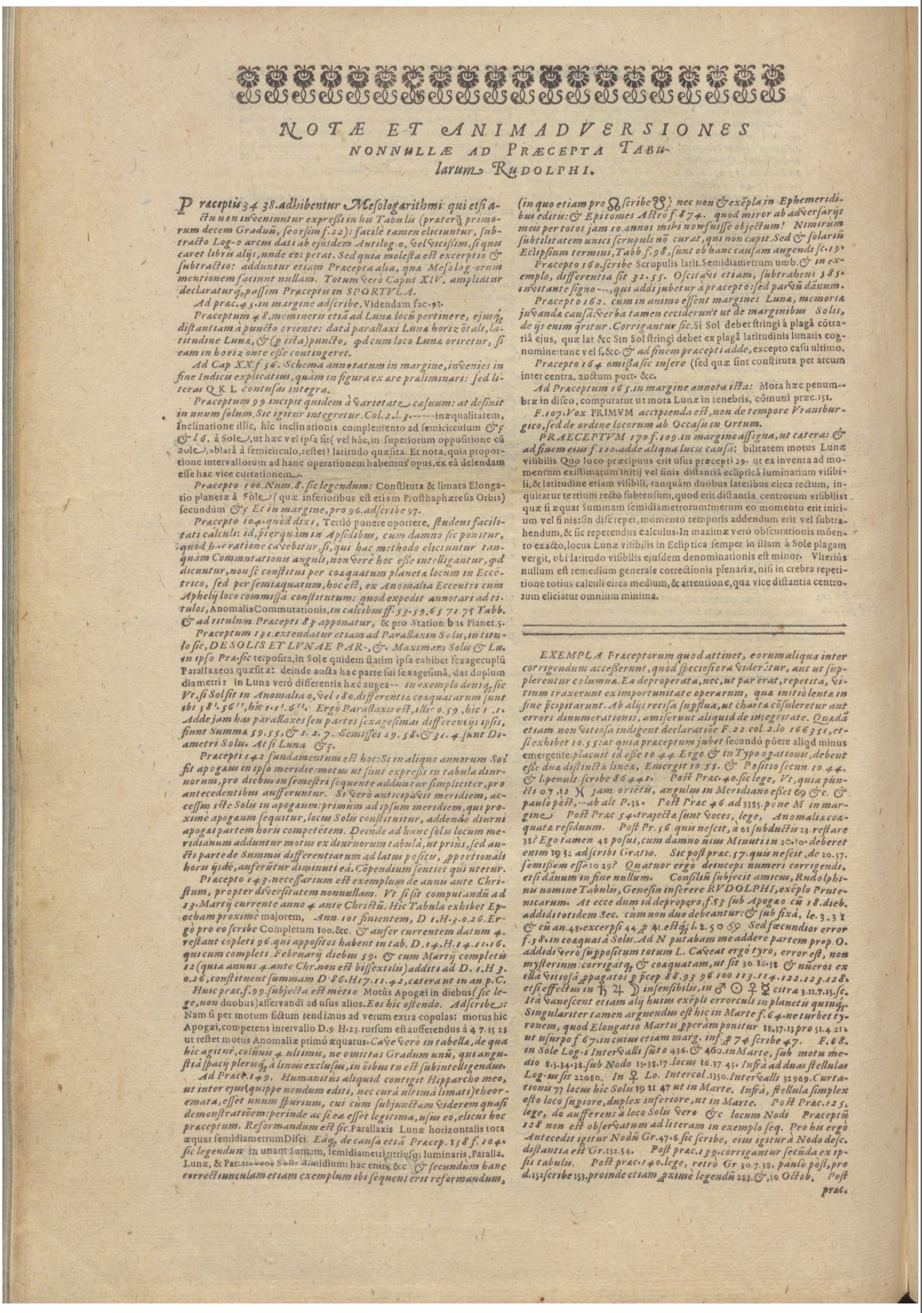

NOTÆ ET ANIMADVERSIONES NONNULLÆ AD PRÆCEPTA TABULARUM RUDOLPHI.

Præceptis 34 38. adhibentur Mesologarithmi: qui etsi actu non inveniuntur expressi in his Tabulis (præterquam primorum decem Graduũ, seorsim f. 22): facile tamen elicuntur, subtracto Log-o arcus dati ab ejusdem Antilog-o, vel vicissim, si quis caret libris aliis, unde eos petat. Sed quia molesta est excerptio & subtractio: addunturque etiam Præcepta alia, quæ Mesologorum mentionem faciunt nullam. Totum vero Caput XIV. ampliatur declaraturq; passim Præceptis in SPORVLA.

Ad prac. 45. in margine adscribe, Videndam fac. 93.

Præceptum 48. memineris etiã ad Lunæ loci pertinere, ejus q; distantiam à puncto oriente: datâ parallaxi Lunæ horizõtali, latitudine Lunæ, & (per ista) puncto, qd cum loco Lunæ oriretur, si eam in horizonte esse contingeret.

Ad Cap XX. f. 56. Schema annotatum in margine, invenies in fine Indicis explicatius, quàm in figura ex arte præliminari: sed literas Q & L contusas integra.

Præceptum 99 incipit quidem à Variet ate casuum: at desinit in unum solum. Sic igitur integretur. Col. 2. l. 3. ----- *inæqualitatem, Inclinatione illic, hic inclinationis complemento ad semicirculum & f. 26. à Sole, ut hæc vel ipsa sit (vel hâc, in superiorum oppositione cũ Sole, ablatâ à semicirculo, restet) latitudo quæsita. Et nota, quia proportione intervallorum ad hanc operationem habemus opus, ex eâ delendam esse hac vice curtationem.*

Præcepto 100. Num. 8. sic legendum: Constituta & limata Elongatio planetæ à Sole (quæ inferioribus est etiam Prosthaphæresis Orbis) secundùm *& f. Et in margine, pro 96. adscribe 97.*

Præcepto 104. quod dixi, Tertiò ponere oportere, *studens facilitati calculi: id, per quam in Apsidibus, cum damno sic ponitur, quod hac ratione calebitur, si, qui hac methodo elicuntur tanquam Commutationis anguli, non vere hoc esse intelligantur, qd dicuntur, non sic constituti per coæquatum planetæ locum in Eccentrico, sed per semiæquatum, hoc est, ex Anomalia Eccentri cum Apheliy loco commissa constitutum: quod expedit annotari ad titulos,* Anomalia Commutationis, *in calcibus ff. 53. 59. 65 71 75 Tabb. & ad titulum Præcepti 83 apponatur,* & pro Station bus Planet. 5.

Præceptum 131. extendatur etiam ad Parallaxin Solis, in titulo sic, DE SOLIS ET LVNAE PAR-, *&. Maximam Solis & Lunæ in ipso Præ. sic* terposita, in Sole quidem statim ipsa exhibet sexagecuplũ Parallaxeos quæsitæ: deinde aucta hac parte sui sexagesimâ, dat duplum diametri: in Luna verò differentia hæc augea-- *in exemplo dentq; sic Vt. si Sol sit in Anomalia 0, vel 180. differentiæ coæquatarum sunt ibi 58'. 56'', hîc 1. 1'. 6''. Ergo Parallaxis est, illic 0. 59, hic 1. 1. Adde jam has parallaxes seu partes sexagesimas differentijs ipsis, fiunt Summa 59. 55. & 1. 2. 7. Semisses 29. 58. & 31. 4. sunt Diametri Solis. At si Luna &c.*

Præcepti 142 fundamentum est hoc: Si in aliquo annorum Sol fit apogæus in ipso meridie: motus ut sunt expressi in tabula diurnorum, pro diebus in semestri sequente adduntur simpliciter, pro antecedentibus aufferuntur. Si verò anticipavit meridiem, accessus istæ Solis in apogæum: primum ad ipsum meridiem, qui proximè apogæum sequitur, locus Solis constituitur, addendo diurni apogæi partem horis competentem. Deinde ad hunc solis locum meridianum adduntur motus ex diurnorum tabulâ, ut prius, sed auferi parte de Summis differentiarum ad latus positu, proportionali horis ijsdẽ, auferuntur diminuti ea. Cõpendium sentiet qui utetur.

Præcepto 143. necessarium est exemplum de annis ante Christum, propter diversitatem nonnullam. Vt si sit computandũ ad 13. Martij currente anno 4 ante Christũ. Hic Tabula exhibet Epocham proximè majorem, Ann. 101 finientem, D 1. H. 3. 0. 26. Ergo pro eo scribe Completum 100. &c. *& aufer currentem datum 4. restant copleti 96. qui appositos habent in tab. D. 14. H. 14. 1. 16. qui cum completi Februarij diebus 59. & cum Martij completis 12 (quia annus 4. ante Chr. non est bissextilis) additi ad D. 1. H. 3. 0. 26, constituent summam D. 86. H. 17. 11. 42, cæterum ut in an p. C.*

Huic præc. f. 99. subjecta est mẽtio Motûs Apogæi in diebus (*sic lege, non* duobus) asservandi ad usus alios. *Eos hic ostendo. Adscribe:* Nam si per motum fictum tendimus ad verum extra copulas: motus hic Apogæi, competens intervallo D. 9 H. 23. rursum est aufferendus à 4 7. 15 23 ut restet motus Anomaliæ primò æquatus. *Cave vero in tabella, de qua hic agitur, columnis 4. ultimis, ne omittas Gradum unũ, qui angustiâ spacij per istos, à lineis exclusus, in ôbus tribus subintelligendus.*

Ad Præc. 149. Humanitus aliquid contigit Hipparcho meo, ut inter ejus (quippe nondum editi, nec curâ ultimâ limati) theoremata, esset unum spurium, cui cum subjunctam videremq; quasi demonstrationem: perinde ac si ea esset legitima, usus eo, elicuit hoc præceptum. *Reformandum est sic.* Parallaxis Lunæ horizontalis tota æquat semidiametrum Disci. *Eâ, de causa etiã Precep. 158 f. 104. sic legendum:* in unam Summam, semidiametri utriusq; luminaris, Parallaxin Lunæ, & Parallaxeos Solis. Amidium: hac enim &c *& secundum hanc correctiunculam etiam exemplum ibi sequens erit reformandum, (in quo etiam pro Scribe) nec non & exẽpla in Ephemeridibus editis: & Epitomes Astro f. 874. quod miror ab adversarijs meis per totos jam 10. annos mihi non fuisse objectum! Numirum subtilitatem unici scrupuli nõ curat, qui non capit. Sed & solarium Eclipsium termini, Tabb f. 98, sunt ob hanc causam augendi sc. 1 9'.*

Præcepto 160. scribe Scrupulis latit. Semidiametrum umb. *& in exemplo, differentia sit 32. 55. Oscitavi etiam, subtrahens 585. invitante signo---, qui addi jubetur à præcepto: sed parvũ dãnum.*

Præcepto 162. cum in animo essent margines Lunæ, memoriæ juvanda causa: verba tamen ceciderunt ut de marginibus Solis, de ijs enim agitur. Corrigantur sic. Si Sol debet stringi à plagâ cõtrariâ ejus, quæ lat &c Sin Sol stringi debet ex plagâ latitudinis lunaris cognomine: tunc vel S, &c. *& ad finem præcepti adde,* excepto casu ultimo.

Præcepto 164 omissa sic infere (sed quæ sunt constituta per arcum inter centra, auctum port. &c.

Ad Præceptum 165. in margine annotavi sic: Mora hæc penumbræ in disco, computatur ut mora Lunæ in tenebris, cõmuni præc. 151.

F. 107. Vox PRIMVM *accipienda est, non de tempore Vranburgico, sed de ordine locorum ab Occasu in Ortum.*

PRAECEPTVM 170 f. 109. in margine assigna, ut cætera: & ad finem ejus f. 110. adde aliqua lucis causa: bilitatem motus Lunæ visibilis. Quo loco præcipuus erit usus præcepti 29. ut ex inventa ad momentum existimatum initij vel finis distantia ecliptica luminarium visibili, & latitudine etiam visibili, tanquàm duobus lateribus circa rectum, inquiratur tertium recto subtensum, quod erit distantia centrorum visibilis: quæ si æquat Summam semidiametrorum: merum eo momento erit initium vel finis: sin discrepet, momento temporis addendum erit vel subtrahendum, & sic reperendus calculus. In maximæ vero obscurationis mõento exacto, locus Lunæ visibilis in Ecliptica semper in illam à Sole plagam vergit, ubi latitudo visibilis ejusdem denominationis est minor. Vlteriùs nullum est remedium generale correctionis plenariæ, nisi in crebra repetitione totius calculi circa medium, & attentione, qua vice distantia centrorum eliciatur omnium minima.

EXEMPLA Præceptorum quod attinet, eorum aliqua inter corrigendum acceßerunt, quod speciosiora videbãtur, aut ut supplerentur columnæ. Ea deproperata, nec, ut par erat, repetita, virium traxerunt eximportunitate operarum, qua initiò lentæ in fine pepigerunt. Ab aliis recisa superflua, ut charta cõsuleretur aut errori dinumerationis, amiserunt aliquid de integritate. Quædã etiam non satis ossa indigent declaratione F. 22 col. 2. lo 166351, etsi exhibet 10. 55: at quia præceptum jubet secundò põere aliqd minus emergente: *placuit id esse 10 44. Ergo & in Typographicis, debent esse duæ distinctæ lineæ, Emergit 10 55. & Positio secundo 10 44. & penult. scribe 86441.* Post Prac. 40. *sic lege, Vt, quia pinxit 07 12 ☌ jam orietis, angulus in Meridiano esset 69 &c. & paulo post,* --*ab alt P. 38.* Post Prac 46 ad 3385. *pone M in margine.* Post Prac 54. *trajectæ sunt voces, lege, Anomalia coæquata residuum.* Post Pr. 56 *quis nescit, à 61 subductis 23. restare 38? Ego tamen 48 posui, cum damno unius Minuti in 20. 10. deberet enim 19 32. adscribi Gratio. Sic post prac. 57. quis nescit, de 20. 57. semissem esse 10 29? Quatuor ergo deinceps numeri corrigendi, etsi effectus in ♄ ♃ ☽ insensibilis, in ♂ ☉ ♀ ☿ citra 3. 11. 7. 15. sc. Ita vanescent etiam alij hujus exẽpli errorculi in planetis quinq;. Singulariter tamen arguendus est hic in Marte f. 64. ne turbet tyronem, quod Elongatio Martis per æquationem ponitur 18. 37. 13 pro 51. 21. ut usurpo f. 67. in cujus etiam marg. inf. ♃ 74 scribe 47. F. 68. in Sole Log-i Intervalli sub to 436. & 460. in Marte, sub motu medio 8. 5. 34. 38. sub Nodo 15. 38. 17. locus 16. 37 45. Infrà ad duas stellulas Log-us sit 22080. In ☿ Lo. Intercol. 1350. Intervalli 32969. Curtationis 77 locus hic Solis 19 21 47 ut in Marte. Infrà, stellula simplex esto loco supiore, duplex inferiore, ut in Marte. Post Prac. 125, lege, do aufferens à loco Solis vero &c locum Nodi Præceptis 128 non est observatum ad literam in exemplo seq. Pro his ergo Antecedit igitur Nodũ Gr. 47. 6. sic scribe, eius igitur à Nodo desc. distantia est Gr. 132. 54.* Post prac. 139. *corrigantur secunda ex ipsis tabulis.* Post prac. 140. *lege, retro Gr 30. 7. 38. paulò post, pro d. 152. scribe 153, proinde etiam proximè legendũ 283. & 310 Octob.* Post prac.

Ende

Anfang

© Stadtbibliothek Ulm, 2018. Signatur: MNV 596;